

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด
ตำบลหมากแข้ง ชุมชนเขต 1 อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี*
PUBLIC PARTICIPATION IN DRUG PREVENTION AND SOLUTION MAK
KHAENG SUBDISTRICT, COMMUNITY AREA 1,
MUEANG DISTRICT, UDON THANI PROVINCE

วรรณนิสา แก้วแสนเมือง¹ และ โกศล สอดส่อง²

Wannisa Kaewsanmueng ¹ and Koson Sodsong ²

¹⁻²วิทยาลัยพิชญบัณฑิต

¹⁻²Pitchayabundit College, Thailand

¹Corresponding Author's Email: wannisa10090@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดตำบลหมากแข้ง ชุมชนเขต 1 2) เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดตำบลหมากแข้ง ชุมชนเขต 1 ที่จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ และ 3) เพื่อให้ข้อเสนอแนะทางพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดตำบลหมากแข้ง ชุมชนเขต 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป ที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ตำบลหมากแข้ง ชุมชนเขต 1 จำนวน 359 คน ด้วยการใช้สูตรของทาโรยามาเน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ จำนวน ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ข้อมูล ทดสอบสมมติฐาน โดยใช้สถิติค่าที และใช้สถิติเอฟ

ผลการวิจัยพบว่า

1. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดตำบลหมากแข้ง ชุมชนเขต 1 อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล รองลงมา คือ ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

2. ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ตำบลหมากแข้ง ชุมชนเขต 1 ที่จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และ

* Received 31 March 2025; Revised 18 April 2025; Accepted 25 April 2025

อาชีพ โดยภาพรวมประชาชนที่มีอายุ และระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดตำบลหมากแข้ง ชุมชนเขต 1 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนประชาชนที่มีเพศ และอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดตำบลหมากแข้ง ชุมชนเขต 1 ไม่แตกต่างกัน

3. ข้อเสนอแนะ แนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดตำบลหมากแข้ง ชุมชนเขต 1 ได้แก่ ใช้ช่องทางการสื่อสารหลากหลาย เช่น โซเชียลมีเดีย โรงเรียน หรือชุมชนท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชนมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับยาเสพติด

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วม, การป้องกันและแก้ไขปัญหายา, ยาเสพติด

ABSTRACT

This research aimed to study 1) the participation of people in preventing and solving drug problems in Mak Khaeng Subdistrict, Community Zone 1, 2) compare the level of participation of people in preventing and solving drug problems in Mak Khaeng Subdistrict, Community Zone 1 classified by gender, age, education level, and occupation, and 3) to provide suggestions for developing the participation of people in preventing and solving drug problems in Mak Khaeng Subdistrict, Community Zone 1. The sample group used in this research was people aged 18 years and over living in Mak Khaeng Subdistrict, Community Zone 1, totaling 359 people, using Yamane's formula. The instrument used for data collection was a questionnaire. The statistics used for analysis were number, percentage, mean, standard deviation, and data analysis. Hypothesis testing was done using t-test and f-test.

The research results found that:

1. The public participation in preventing and solving drug problems in Mak Khaeng Subdistrict, Community Zone 1, Mueang District, Udon Thani Province, overall, is at a high level. When considering each aspect, it was found that the aspect with the highest average value was participation in evaluation, followed by participation in benefits, and the aspect with the lowest average value was participation in operations.

2. The results of the comparison of the level of public participation in preventing and solving drug problems in Mak Khaeng Subdistrict, Community Zone 1 classified by gender, age, education level, and occupation. Overall, people with

different ages and education levels participated in preventing and solving drug problems in Mak Khaeng Subdistrict, Community Zone 1 with statistical significance at the 0.05 level. People with different genders and occupations did not participate in preventing and solving drug problems in Mak Khaeng Subdistrict, Community Zone 1.

3. Recommendations and guidelines for developing public participation in preventing and solving drug problems in Mak Khaeng Subdistrict, Community Zone 1 include: Use various communication channels, such as social media, schools, or local communities, to provide people with basic knowledge about drugs

Keywords: Participation, Prevention and Solution, Drugs

บทนำ

สังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ประกอบกับภาครัฐเองมีแนวทางที่จะมุ่งพัฒนาประเทศไปสู่ความทันสมัย ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ทั้งทางเศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรม เทคโนโลยี สังคม และสิ่งแวดล้อม ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตและความเป็นอยู่ของคนในสังคมไทยให้เปลี่ยนแปลงไปด้วย การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ในชุมชนและสังคมตามมาอย่างมากมาย เช่น ปัญหาอาชญากรรม ปัญหาความยากจน ปัญหาสภาพแวดล้อม ปัญหาเศรษฐกิจ ตลอดจนปัญหายาเสพติด ภาครัฐได้มีนโยบายและแนวทางต่าง ๆ เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น แต่ดูเหมือนว่าสิ่งที่ภาครัฐดำเนินการไม่ได้ทำให้ปัญหาลดลง กลับก่อให้เกิดปัญหาใหม่เพิ่มขึ้น เช่น ปัญหาครอบครัว ปัญหาสังคม และปัญหาเศรษฐกิจ ซึ่งมีความเกี่ยวโยงกันเป็นพลวัต ปัญหายาเสพติดนับว่าเป็นปัญหาที่มีความสลับซับซ้อนสร้างความเดือดร้อนต่อการดำรงชีวิตของประชาชน ส่งผลต่อความมั่นคงและการพัฒนาประเทศ ปัจจุบันภาครัฐได้มีมาตรการต่าง ๆ ในการแก้ไขปัญหา ผู้ค้ายาเสพติด ผู้เสพยาเสพติด และสร้างสภาพแวดล้อมให้น่าอยู่ โดยกำหนดให้ภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไข ปัญหายาเสพติดในชุมชน ทั้งในเรื่องการเฝ้าระวัง การป้องกันการบำบัดรักษา และการติดตาม ช่วยเหลือผู้ผ่านการบำบัดรักษา ซึ่งเป็นแนวทางที่ทำให้เกิดความร่วมมือและพลังในการแก้ไข ปัญหาได้อย่างยั่งยืน ประกอบกับผู้วิจัยปฏิบัติหน้าที่ในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ชนภรณ์ สังสนา, 2564)

สถานการณ์ยาเสพติดเขตสุขภาพที่ 8 การนำเข้ายาเสพติดตามแนวชายแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ค่อนช้าง รุนแรง มีพื้นที่การค้าและการแพร่ระบาดสำคัญ จ.อุดรธานี ได้แก่ อ.เมือง อ.บ้านดุง อ.บ้านผือ จ.นครพนม ได้แก่ อ.เมือง อ.ท่าอุเทน อ.ศรีสงคราม จ.เลย ได้แก่ อ.วังสะพุง อ.เซียงคาน อ.เมือง จ.บึงกาฬ ได้แก่ อ.เมือง อ.ปากคาด อ.เซกา จ.

หนองคาย ได้แก่ อ.เมืองอ.โพนพิสัย อ.สังคม จ.สกลนคร ได้แก่ อ.เมือง อ.สว่างแดนดิน อ.พังโคน จ.หนองบัวลำภู ได้แก่ อ.เมือง อ.นากลาง อ.ศรีบุญเรืองพบว่ามีผู้ต้องราชทัณฑ์คดี พ.ร.บ.ยาเสพติด เขต 4 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน จำนวน 25,096 คน เพศชาย 22,032 คน เพศหญิง 3,064 คน (กองแผนงาน กรมราชทัณฑ์, 2565) การเบิกจ่ายงบประมาณ แผนงานป้องกันปราบปราม และ บำบัดฟื้นฟูยาเสพติดใน 2565 ที่ได้ 18,049,500.00 บาท งบที่ใช้ไป 15,135,927.61 บาทหรือร้อยละการใช้งบ 83,86 (กลุ่มงานควบคุมโรคไม่ติดต่อ สุขภาพจิต และยาเสพติด เขตสุขภาพที่ 8, 2565)

ปัญหายาเสพติดในจังหวัดอุดรธานี อยู่ในระดับที่สามารถควบคุมได้แต่มีแนวโน้มแพร่ระบาดเพิ่มมากขึ้น ในกลุ่มเยาวชนและอยู่ในกลุ่มคนที่อายุน้อยลงกว่าเดิม พบมากในเขตเมืองหรือชุมชนหนาแน่น โดยยาบ้ายังเป็นตัวยาที่มีการลักลอบนำเข้ามากที่สุดทั้งหมดจำนวน 3358 คน เพศชาย 2,978 คน เพศหญิง 380 คน มี 2 แห่ง 1) รจ.ก.อุดรธานีจำนวน 2,634 คน เพศชาย 2,350 คน การใช้จ่ายยาเสพติดของผู้เข้ารับการรักษา พบว่าการใช้จ่ายยาเสพติด มากกว่า 1 ชนิด ในลักษณะใช้ร่วมหรือใช้สลับมักมีแนวโน้มเพิ่มและมีผู้ติดมากที่สุด แม้จังหวัดจะบูรณาการทุกภาคส่วนในการป้องกันปราบปราม และบำบัดฟื้นฟู ปัญหาเสพติดก็ไม่หมดไปจากสังคมผู้ต้องหาราชทัณฑ์เกี่ยวกับยาเสพติดจังหวัดอุดรธานี มีเพศหญิง 284 คน 2) รจ.พ.อุดรธานีจำนวน 724 เพศชาย 628 คน เพศหญิง 96 คน (กองแผนงาน กรมราชทัณฑ์, 2564) พฤติกรรมมากขึ้นและ 2) การใช้จ่ายยาบ้าก่อนและตามด้วยกัญชาซึ่งรับรู้ว่ามีฤทธิ์หักล้างกันทำให้ไม่เมาหรือติดจนเกินไป ทั้งนี้การใช้จ่ายและสารสูงขึ้นคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 16.55 ในรอบ 6 เดือนที่ผ่านมาผู้มีผู้เข้ารับการรักษา ยาเสพติด ที่เคยใช้ยาและสารเสพติดหลายชนิด คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 5.17และในรอบ 1 เดือนที่ผ่านมาผู้มีผู้เข้ารับการรักษา ยาเสพติดที่ เคยใช้ยาและสารเสพติดหลายชนิด คิดเป็น สัดส่วนร้อยละ 3.10 คือ 1) การใช้จ่ายยาบ้ากับยาไอซ์ ซึ่งรับรู้ว่ามีฤทธิ์เสริมกันส่งผลให้ออกฤทธิ์ได้แรงและยาวนานเสพติดหลายชนิดหวังผลให้คลายเครียด ทำงานได้มากขึ้น สร้างอารมณ์ในการเล่นดนตรี เสริมสร้างสมรรถนะทางเพศ 3) การใช้ยาบ้ากับสารระเหยซึ่งรับรู้ได้ว่าต้านฤทธิ์กันโดยสารระเหยจะช่วยให้เมาเคลิ้ม ลดความแรงของยาบ้าลง 4) การใช้จ่ายยาบ้ากับใบกระท่อมซึ่งรับรู้ได้ว่า เสริมฤทธิ์และทดแทนกันได้ ใช้ใบกระท่อมแทน ยาบ้าทำให้ทำงานได้ทั้งวันไม่เหนื่อย 5) การใช้กัญชากับไอซ์ซึ่งรับรู้ได้ว่าต้านฤทธิ์กันโดยยาไอซ์จะช่วยให้ไม่เมาเมา เพิ่มความสนุกสนาน กระปรี้กระเปร่ามากขึ้น (ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด จังหวัดอุดรธานี, 2565)

ตำบลหมากแข้ง อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี เป็นพื้นที่หนึ่งในเขตของอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ปัจจุบันยาเสพติดได้แพร่ขยายเข้าสู่ชุมชนต่าง ๆ ก่อให้เกิดปัญหาความรุนแรงและผลกระทบมากมาย โดยพบว่า ผู้ป่วยจิตเวชจากการเสพยาเสพติดที่เข้าสู่กระบวนการรักษาในแต่ละปี ราวครึ่งหนึ่งเป็นผู้ที่ก่อความรุนแรงด้วย ซึ่งปัญหาเสพติดในชุมชนของกลุ่มเด็กและเยาวชนมักมีสาเหตุพื้นฐานมาจาก 1) สถานภาพทางครอบครัวที่พ่อแม่หย่าร้าง 2) อิทธิพล

ของกลุ่มเพื่อนที่ชักจูงจนเกิดความอยากรู้และอยากลอง 3) ปัญหาพฤติกรรมลอกเลียนแบบ จากกลุ่มเพื่อนหรือผู้ปกครอง 4) ความเสี่ยงที่เกิดจากสื่อที่มีการแสดงตัวอย่างจนทำให้เกิด ความเข้าใจผิดในหมู่เยาวชน เช่น ความเท่ ความรวย ที่ได้จากการเสพยาและการจำหน่ายยา เสพติด 5) สภาพแวดล้อมในชุมชนและระดับการศึกษาที่ทำให้เยาวชนขาดความรู้ความเข้าใจที่ ถูกต้องเกี่ยวกับยาเสพติด และผู้นำชุมชนเป็นบุคคลที่มีบทบาทในการดำเนินการป้องกันและ แก้ไขปัญหาเสพติดในชุมชนเป็นลำดับแรก เนื่องจากเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดและสอดส่องดูแลเป็น เบื้องต้นได้และยังสามารถที่จะทำงานหรือประสานความร่วมมือไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องใน ระดับสูงขึ้นไปได้อีก การมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนก็มีความสำคัญที่จะเป็นกลไกสำคัญ ในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในชุมชนได้ การมีส่วนร่วมวางแผนป้องกันแก้ไข ปัญหาเสพติดในชุมชนโดยใช้กระบวนการแก้ปัญหาโดยอาศัยมีส่วนร่วมของชุมชนในการ แก้ไขปัญหา จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะ ศึกษาวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดตำบล หมากร้าง ชุมชนเขต 1 อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี เพื่อทราบถึงการร่วมมือของผู้นำชุมชน และประชาชนเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดสำหรับข้อมูลที่ได้รับสามารถ นำไปใช้เป็นแนวทางในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบเพื่อแสวงหาความ ร่วมมือ วางแผนป้องกัน และแก้ไขปัญหาเสพติดจากชุมชนที่เกี่ยวข้องต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดตำบลหมากร้าง ชุมชนเขต 1 อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไข ปัญหาเสพติดตำบลหมากร้าง ชุมชนเขต 1 อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ที่จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ
3. เพื่อให้ข้อเสนอแนะทางพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและ แก้ไขปัญหาเสพติดตำบลหมากร้าง ชุมชนเขต 1 อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

- 1.1 ประชากร ได้แก่ ประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไปที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ตำบล หมากร้าง อำเภอเมือง ชุมชนเขต 1 จังหวัดอุดรธานี ซึ่งท้องที่ตำบลหมากร้าง ประกอบด้วย

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 1 แห่ง ได้แก่ เทศบาลนครอุดรธานี ครอบคลุมพื้นที่ตำบลหมากแข้งทั้งตำบล โดยแบ่งออกเป็นชุมชน จำนวนทั้งหมด 104 ชุมชน และตำบลหมากแข้ง ชุมชนเขต 1 อำเภอเมือง มีทั้งหมด 20 ชุมชน ประกอบด้วย ชุมชนโพธิ์ทอง ชุมชนหนองเตาเหล็ก 1 ชุมชนพลະบุดีศรีอุตร ชุมชนหนองเตาเหล็ก 3 ชุมชนคลองเจริญ 1 ชุมชนคลองเจริญ 2 ชุมชนโพธิ์สว่าง 1 ชุมชนโพธิ์สว่าง 2 ชุมชนโพธิ์สว่าง 3 ชุมชนโพธิสมภรณ์ ชุมชนหนองนาเกลือ ชุมชนโนนอุทุมพร ชุมชนโนนพิบูลย์ 1 ชุมชนโนนพิบูลย์ 2 ชุมชนโนนวัฒนา ชุมชนบ้านโนน ชุมชนเบญจรงค์ ชุมชนบ้านห้วย 3 ชุมชนมิตรประชา และชุมชนพิชัยรักษ์ มีประชากรทั้งหมด 3,446 คน (ตำบลหมากแข้ง, 2567)

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไปที่ย้ายอยู่ในเขตพื้นที่ตำบลหมากแข้ง ชุมชนเขต 1 อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี โดยใช้แนวคิดการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากสูตรของ Taro Yamane (1973) (อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด 2538) และการกำหนดความคลาดเคลื่อน 5% ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 359 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

2.1 ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วยคำถาม 4 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ โดยเป็นแบบปลายปิด (Close ended question) ให้เลือกตอบในช่องที่กำหนด

2.2 ส่วนที่ 2 แบบสอบถามระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดตำบลหมากแข้ง ชุมชนเขต 1 อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ลักษณะของแบบสอบถาม จะมีคำตอบให้เลือกโดยใช้มาตรฐานวัดแบบลิเคิร์ต (Likert – type Scale)

2.3 ส่วนที่ 3 แบบสอบถามข้อเสนอแนะแนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดตำบลหมากแข้ง ชุมชนเขต 1 อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี โดยเป็นแบบคำถามปลายเปิด

2.4 การสร้างและการทดสอบเครื่องมือ มีขั้นตอนดังนี้ 1) ศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในเรื่องพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด จากนั้น มากำหนดกรอบแนวความคิดที่ใช้ในการวิจัย กำหนดนิยามและเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้าง แบบสอบถาม 2) สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด และตรวจสอบเนื้อหาแบบสอบถามว่าครอบคลุมวัตถุประสงค์หรือไม่ จากนั้นนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้องแล้วนำมา ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา 3) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงตามคำแนะนำให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ได้ทำการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content

validity) เพื่อหาค่า IOC (Index of item Objective Congruence) และให้ข้อเสนอแนะ ได้ค่า IOC ระหว่าง 0.67 – 1.00 4) การทดลองใช้เครื่องมือ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้ไปทดลองใช้ (Try out) กับประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไปที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ตำบลบ้านเลื่อม อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ซึ่งเป็นตำบลใกล้เคียง จำนวน 30 คน เพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือโดยการหาค่าความเที่ยงตรงหรือความเชื่อถือได้ของแบบสอบถาม (Reliability) แบบ Cronbach's alpha ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.804 และ 5) จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาต่อไป

3.การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลมีขั้นตอนดังนี้

3.1 ขอนหนังสือจากวิทยาลัยพณิชยบัณฑิต ถึงผู้นำในแต่ละชุมชนเพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไปที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ตำบลหมากแข้ง ชุมชนเขต 1 อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี

3.2 ผู้วิจัยลงพื้นที่ส่งเครื่องมือรวบรวมข้อมูลไปยังชุมชนเขต 1 อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 359 ฉบับ และกำหนดวันในการรับเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลและดำเนินการเก็บเครื่องมือรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

3.3 ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืนและมีความสมบูรณ์ครบ 359 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 แล้วตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม เพื่อจัดทำวิเคราะห์ข้อมูลวิจัยในลำดับต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการศึกษา

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ สถิติที่ใช้คือ สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่และร้อยละ

4.2 วิเคราะห์ข้อมูลระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดตำบลหมากแข้ง ชุมชนเขต 1 อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี สถิติที่ใช้คือ สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ร้อยละ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.3 ทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติเชิงอนุมานทดสอบความแตกต่างระหว่างตัวแปรอิสระ กับตัวแปรตาม โดยใช้สถิติ t-test สำหรับเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตัวแปรอิสระ 2 กลุ่ม สำหรับการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดตำบลหมากแข้ง ชุมชนเขต 1 อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ที่จำแนกตามเพศ และใช้สถิติ One-way ANOVA สำหรับเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตัวแปรอิสระที่มี 3 กลุ่มขึ้นไป หากพบมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 จะทำการทดสอบ ความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการทดสอบของ ตามวิธีของเชฟเฟ้ (Scheffe's

method) สำหรับการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดตำบลหมากแข้ง ชุมชนเขต 1 อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ที่จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 54.60 อายุมากกว่า 30 ปี แต่ไม่เกิน 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 38.72 มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น คิดเป็นร้อยละ 33.15 และผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกร/ ทำสวน/ ทำไร่/ ทำนา คิดเป็นร้อยละ 30.45

ตารางที่ 1 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดตำบลหมากแข้ง ชุมชนเขต 1 อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี โดยภาพรวม

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไข ปัญหาเสพติดตำบลหมากแข้ง ชุมชนเขต 1 อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี	\bar{x}	S.D.	แปลผล
1. ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	3.60	0.67	มาก
2. ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	3.58	0.70	มาก
3. ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์	3.62	0.66	มาก
4. ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล	4.15	0.34	มาก
รวม	3.74	0.36	มาก

2. จากตารางที่ 1 พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดตำบลหมากแข้ง ชุมชนเขต 1 อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (\bar{x} = 3.74, S.D = 0.36) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล (\bar{x} = 4.15, S.D = 0.34) รองลงมา คือ ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ (\bar{x} = 3.62, S.D = 0.66) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน (\bar{x} = 3.58, S.D = 0.70)

ตารางที่ 2 สรุปผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดตำบลหมากแข้ง ชุมชนเขต 1 อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ที่จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ โดยภาพรวม

ปัจจัยส่วนบุคคล	t / F	P-value	สรุปสมมติฐานการวิจัย
เพศ	-1.464	0.144	ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้
อายุ	5.099	0.001*	เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้
ระดับการศึกษา	4.775	0.000*	เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้
อาชีพ	0.450	0.813	ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

3. จากตารางที่ 2 พบว่าผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดตำบลหมากแข้ง ชุมชนเขต 1 อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ที่จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ โดยภาพรวมประชาชนที่มีอายุ และระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดตำบลหมากแข้ง ชุมชนเขต 1 อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนประชาชนที่มีเพศ และอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดตำบลหมากแข้ง ชุมชนเขต 1 อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ไม่แตกต่างกัน

4. ข้อเสนอแนะ แนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดตำบลหมากแข้ง ชุมชนเขต 1 อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ได้แก่ 1) ใช้ช่องทางการสื่อสารหลากหลาย เช่น โซเชียลมีเดีย โรงเรียน หรือชุมชนท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชนมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับยาเสพติด และการป้องกันการติดยา 2) จัดการอบรมหรือสัมมนาให้กับประชาชนทุกกลุ่ม เช่น นักเรียน เยาวชนผู้ปกครอง และชุมชน เพื่อเพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับผลกระทบของยาเสพติด วิธีการป้องกันและการแก้ไขปัญหาเสพติด โดยการใช้สื่อที่หลากหลายทั้งในรูปแบบออนไลน์และออฟไลน์ เช่น การใช้สื่อสังคมออนไลน์ การจัดนิทรรศการ การจัดเวทีประชุมเพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และ 3) จัดตั้งคณะกรรมการหรือกลุ่มเครือข่ายในชุมชนที่ประกอบด้วยสมาชิกจากประชาชนโดยตรง เพื่อร่วมกันวางแผนและดำเนินการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด

การอภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดตำบลหมากแข้ง ชุมชนเขต 1 อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล รองลงมา คือ ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องมีการทำงานร่วมกันระหว่าง

ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน โดยการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การรณรงค์สร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภัยจากยาเสพติด การจัดอบรมให้ความรู้แก่ชุมชน รวมถึงการจัดตั้งกลุ่มอาสาสมัครในการเฝ้าระวังและช่วยเหลือผู้ที่มีปัญหาเกี่ยวกับยาเสพติดในชุมชน นอกจากนี้ยังมีการใช้สื่อท้องถิ่นและเครือข่ายสังคมในการเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ทำให้ชุมชนมีความตระหนักและมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหานี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนทำให้การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่นี้สามารถทำได้อย่างยั่งยืนและเห็นผลอย่างชัดเจนซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐชา พรหมเกตู และสุป็นสมสาร (2566) วิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลฝักปึง อำเภอกุฉีเยว จังหวัดชัยภูมิ ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลฝักปึง อำเภอกุฉีเยว จังหวัดชัยภูมิ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ รองลงมาคือการมีส่วนร่วมในการประเมินผล และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ทางองค์การบริหารส่วนตำบลฝักปึง อำเภอกุฉีเยว จังหวัดชัยภูมิ มีการประชุมในระดับหมู่บ้านเพื่อดำเนินกิจกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด มีการวิเคราะห์ปัญหาในการดำเนินกิจกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด สนับสนุน เงิน และวัสดุอุปกรณ์เพื่อใช้สนับสนุนการดำเนินกิจกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในหมู่บ้าน รวมถึงฝ่ายปกครอง กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ตำรวจ ทหาร ฯลฯ ในการดำเนินกิจกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในหมู่บ้าน และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของวันชนะ ดวงจันทร์ทิพย์ (2566) วิจัยเรื่องบทบาทของผู้นำชุมชนและการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อสัมฤทธิ์ผลตามมาตรการการป้องกันปัญหายาเสพติดในพื้นที่ อำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร ผลการวิจัยพบว่า บทบาทของผู้นำชุมชนในการดำเนินงานตามนโยบายด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และสัมฤทธิ์ผลตามมาตรการการป้องกันปัญหายาเสพติดในพื้นที่อำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดตำบลหมากแข้ง ชุมชนเขต 1 อำเภอมือง จังหวัดอุดรธานี ที่จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ สามารถนำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

2.1 ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดตำบลหมากแข้ง ชุมชนเขต 1 อำเภอมือง จังหวัดอุดรธานี ไม่แตกต่างกัน อาจมีสาเหตุหลายประการดังนี้ ทุกเพศในชุมชนอาจมีความตระหนักในอันตรายและผลกระทบของยาเสพติดเหมือนกัน ซึ่งทำให้ทั้งผู้ชายและผู้หญิงต่างมองว่าเป็นปัญหาที่ต้องการการร่วมมือในการแก้ไขและป้องกัน ชุมชนหมากแข้งอาจมีการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งไม่คำนึงถึงเพศ

ของบุคคลที่เข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา แต่อยู่ที่การร่วมมือกันในเชิงสังคม มีการจัดกิจกรรมหรือการอบรมเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน มีการเปิดโอกาสให้ทั้งผู้ชายและผู้หญิงเข้าร่วม โดยไม่แบ่งแยกเพศ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐชา พรหมเกต และสุป็น สมสาร (2566) วิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลฝักปัง อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดชัยภูมิ ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลฝักปัง อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดชัยภูมิ ที่จำแนกตามเพศ โดยภาพรวมประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลฝักปัง อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดชัยภูมิ ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่าทุกด้านก็ไม่แตกต่างกัน และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของบรรณารักษ์ พันสิม และโกศล สอดส่อง (2564) วิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของเยาวชนในการแก้ไขปัญหายาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบลเชียงพิณ อำเภอมือทอง จังหวัดอุดรธานี ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของเยาวชนในการแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลเชียงพิณ อำเภอมือทอง จังหวัดอุดรธานี โดยจำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

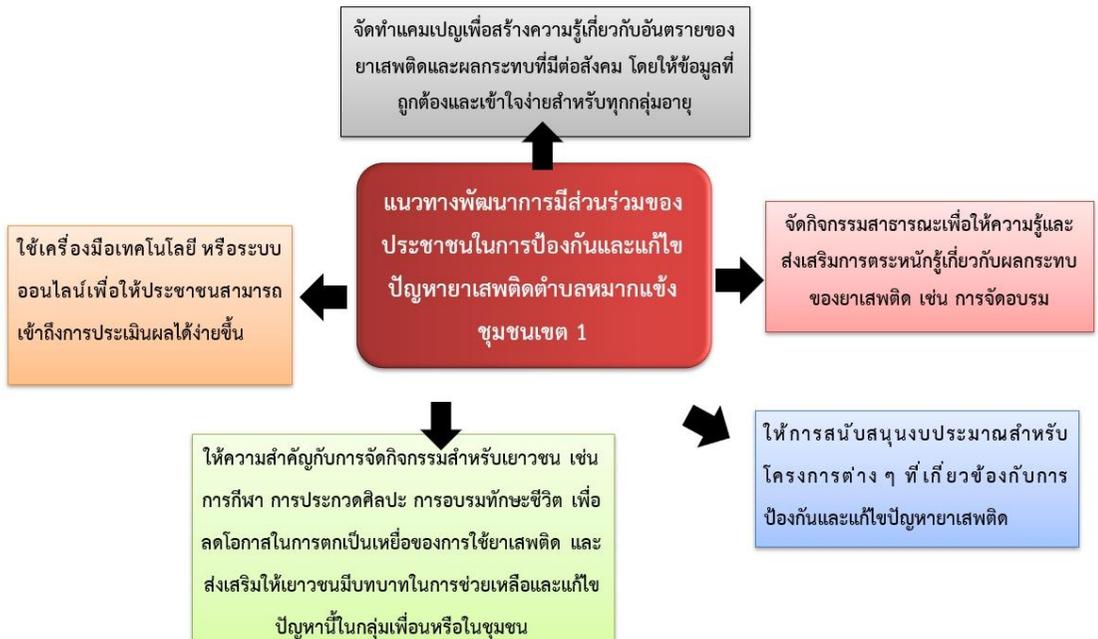
2.2 ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดตำบลหมากแข้ง ชุมชนเขต 1 อำเภอมือทอง จังหวัดอุดรธานี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ที่เป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่า ผู้สูงอายุอาจมีมุมมองที่แตกต่างจากคนรุ่นใหม่ในเรื่องของการป้องกันยาเสพติด โดยคนรุ่นใหม่อาจมีแนวโน้มที่จะมีการศึกษาและเทคโนโลยีในการเข้าถึงข้อมูลมากกว่า ขณะที่คนรุ่นก่อนอาจเน้นการใช้วิธีการสื่อสารแบบดั้งเดิม เช่น การพบปะพูดคุยในชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกรวิทย์ เกาะกลาง (2564) วิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด กรณีศึกษาเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลสนามชัย อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ผลเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด กรณีศึกษาเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลสนามชัย อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามอายุ พบว่า ประชาชนที่มีอายุแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแตกต่างกัน และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของสุปราณี ธรรมพิทักษ์ (2560) วิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ศึกษากรณี อำเภอกาบัง จังหวัดระยอง ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในเขตอำเภอกาบัง จังหวัดระยอง พบว่า ประชาชนที่มี อายุต่างกัน มีส่วนร่วมในการป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3 ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดตำบลหมากแข้ง ชุมชนเขต 1 อำเภอมือทอง จังหวัดอุดรธานี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 อาจเป็นเพราะว่าผู้ที่มีการศึกษาและความรู้ที่ดียิ่งเข้าใจถึง

อันตรายของยาเสพติดและวิธีการป้องกันหรือแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ดีกว่า โดยเฉพาะในกลุ่มคนที่มีการศึกษาสูง หรือได้รับการอบรมและการให้ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาเสพติดมากกว่า ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกรวิทย์ เกาะกลาง (2564) วิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด กรณีศึกษาเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลสนามชัย อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดแตกต่างกัน และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของสุปราณี ธรรมพิทักษ์ (2560) วิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด ศึกษากรณี อำเภอกาหลง จังหวัดระยอง ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในเขตอำเภอกาหลง จังหวัดระยอง พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการป้องกัน และแก้ไขปัญหาเสพติด แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.4 ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดตำบลหมากแข้ง ชุมชนเขต 1 อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ไม่แตกต่างกัน ชุมชนอาจมีการสร้างความตระหนักรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาเสพติดอย่างทั่วถึง โดยไม่มีการแบ่งแยกระหว่างอาชีพต่างๆ ทุกคนในชุมชนตระหนักถึงอันตรายจากยาเสพติดและต้องการช่วยกันแก้ไข้ปัญหา ภาครัฐหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องมีการสนับสนุนให้ทุกกลุ่มอาชีพในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม อาจจะเป็นการจัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วม ไม่ว่าจะเป็นการรณรงค์ให้ความรู้ การจัดตั้งกลุ่มประสานงาน หรือการร่วมมือในการตรวจตรา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐชา พรหมเกตู และสุปิ่น สมสาร (2566) วิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการแก้ไข้ปัญหาเสพติดในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลฝักปึง อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการแก้ไข้ปัญหาเสพติดในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลฝักปึง อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าทุกด้านก็ไม่แตกต่างกัน และยังสอดคล้องกับชนาพัทธ์ ศรีพิมพ์สอ และคณะ (2561) วิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของเยาวชนและประชาชนในการป้องกันและแก้ไข้ปัญหาเสพติดในเขตพื้นที่ตำบลศรีณรงค์ อำเภอชุมพลบุรี จังหวัดสุรินทร์ พบว่า การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของเยาวชนในการป้องกันและแก้ไข้ปัญหาเสพติด โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลพบว่า อาชีพแตกต่างกันระดับการมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน

องค์ความรู้ใหม่

สรุป/ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ตำบลหมากแข้ง ชุมชนเขต 1 อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ดังนั้นทางหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ตำบลหมากแข้ง ชุมชนเขต 1 อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ควรมีการดำเนินการดังนี้ 1) จัดกิจกรรมอบรมและประชาสัมพันธ์เพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับผลกระทบของยาเสพติดและวิธีการป้องกัน รวมถึงแนวทางการหาทางเลือกในการแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน ใช้สื่อท้องถิ่น เช่น วิทยุชุมชน เว็บไซต์ของชุมชน หรือโซเชียลมีเดีย เพื่อกระจายข้อมูลและสร้างความตระหนักให้แก่ประชาชนในทุกกลุ่มวัย 2) กระตุ้นให้ทุกภาคส่วนในชุมชน เช่น ผู้นำชุมชน ครู ผู้ปกครอง และผู้นำศาสนา เข้ามามีส่วนร่วมในการออกแบบและดำเนินกิจกรรมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด รวมถึงส่งเสริมการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐและเอกชน เช่น สถานพยาบาล โรงเรียน และองค์กรไม่แสวงหาผลกำไร เพื่อร่วมมือในการจัดกิจกรรมต่างๆ 3) สร้างกลุ่มหรือคณะทำงานในชุมชนที่มีหน้าที่ดูแลและติดตามสถานการณ์ยาเสพติดอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดกิจกรรมหรือกิจกรรมช่วยเหลือทางสังคมเพื่อช่วยลดปัญหาการใช้ยาเสพติด สนับสนุนให้มีศูนย์ปรึกษาปัญหายาเสพติดในชุมชน ที่ให้คำปรึกษาและช่วยเหลือผู้ที่เกี่ยวข้องกับปัญหายาเสพติด และ 4)

จัดให้มีการประชุมหรือการประชุมผลอย่างต่อเนืองเกี่ยวกับการดำเนินงานในเรื่องยาเสพติดในชุมชน และเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นหรือให้ข้อเสนอแนะ และใช้ข้อมูลที่ได้จากการติดตามเพื่อปรับปรุงและพัฒนากลยุทธ์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดให้เหมาะสมกับบริบทของชุมชนมากยิ่งขึ้น และ มีข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรทำการศึกษาตัวแปรอื่น ๆ เพิ่มเติม เช่น แรงจูงใจในการมีส่วนร่วม ผลกระทบของการมีส่วนร่วม ศักยภาพในการเรียนรู้และการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของผู้นำชุมชนและคณะกรรมการหมู่บ้าน เพื่อพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนให้ครอบคลุมทุกด้าน และ 2) ควรศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดตำบลหมากแข้ง ชุมชนเขต 1 อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ในแง่มุมอื่น ๆ เช่น การวัดประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพในการดำเนินงาน เพราะจะทำให้ทราบว่า การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานนั้นมีผลอย่างไร

เอกสารอ้างอิง

- กรวิทย์ เกาะกลาง. (2564). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดกรณีศึกษาเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลนามชัย อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์. คณะศิลปศาสตร์และวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- กลุ่มงานควบคุมโรคไม่ติดต่อ สุขภาพจิตและยาเสพติด เขตสุขภาพที่ 8 .(2565).สถานการณ์ยาเสพติดเขตสุขภาพที่ 8.ศูนย์สุขภาพจิตที่ 7 กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข.
- ชนภรณ์ สังสนา. (2564). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในบ้านคลองม่วงเหนือ หมู่ที่3 ตำบลลาพญากลาง อำเภอมวกเหล็ก จังหวัดสระบุรี. ในสารนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ชนาพัทธ์ ศรีพิมพ์สอ และคณะ. (2561). การมีส่วนร่วมของเยาวชนและประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่ตำบลศรีณรงค์ อำเภอชุมพลบุรี จังหวัดสุรินทร์. คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ณัฐชา พรหมเกต และสุปัน สมสาร. (2566). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลฝักบัว อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ. คณะรัฐศาสตร์วิทยาลัยพิษณุบัณฑิต.
- บรรณารักษ์ พันสิม และโกศล สอดส่อง. (2564). การมีส่วนร่วมของเยาวชนในการแก้ไขปัญหายาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบลเชียงพิณ อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี. คณะรัฐศาสตร์ วิทยาลัยพิษณุบัณฑิต.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2538). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 2) . กรุงเทพมหานคร.
- วันชนะ ดวงจันทร์ทิพย์. (2566). บทบาทของผู้นำชุมชนและการมีส่วนร่วมของประชาชนที่

ส่งผลต่อสัมฤทธิ์ผลตามมาตรการการป้องกันปัญหาเสพติดในพื้นที่ อำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร. คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด จังหวัดอุดรธานี. (2565). สถานการณ์ปัญหา ยาเสพติดในพื้นที่.ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัดอุดรธานี. สุปราณี ธรรมพิทักษ์. (2560). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติดศึกษากรณี อำเภอแก่ง จังหวัดระยอง. มหาวิทยาลัยบูรพา. วิทยาลัย การบริหารรัฐกิจ.

Taro Yamane(1973).Statistics: An Introductory Analysis.3rdEd.New York. Harper and RowPublications.